

Δυτικά Βαλκάνια. Δύο λέξεις που παραπέμπουν στην τραγωδία, ή μάλλον στη βαρβαρότητα –φρόντισε γι' αυτό ο άξιος Μιλόσεβιτς– στη διάρκεια της δεκαετίας του '90. Φρικτά μαζικά εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Χιλιάδες νεκροί. Πάνω από ένα εκατομμύριο πρόσφυγες. Η ανθρωπινή καταστροφή δεν διορθώνεται. Τα υπόλοιπα; Η Βοσνία –το μεγάλο θύμα– θα μπορέσει να γίνει μια κανονική χώρα; Η Σερβία θα το πάρει απόφαση ότι το Κόσοβο πάει, έφυγε;

Σε αυτό το θέμα, των σχέσεων Σερβίας-Κοσόβου, υπάρχει κάποια ενδιαφέρουσα εξέλιξη το τελευταίο διάστημα. Προηγουμένως όμως, τρεις μικρές υπενθυμίσεις.

Πρώτον. Το Κόσοβο, μετά τη στρατιωτική επέμβαση του ΝΑΤΟ (Μάρτιος-Ιούνιος 1999), βρίσκεται ουσιαστικά εκτός Σερβίας, υπό διεθνή προστασία. Και πριν από περίπου δύο χρόνια κήρυξε την ανεξαρτησία του (Φεβρουάριος 2008).

Δεύτερον. Η Σερβία προσέφυγε στο Διεθνές Δικαστήριο του ΟΗΕ, με τη προσδοκία μιας τουλάχιστον ουδέτερης απόφασης. Το Δικαστήριο, όμως, χαρακτήρισε την κήρυξη ανεξαρτησίας του Κοσόβου σύννομη με το Διεθνές Δίκαιο (Ιούλιος 2010).

Τρίτον, η Σερβία έως τώρα, σε κάθε περίπτωση, επαναλάμβανε ότι ουδέποτε θα αναγνωρίσει την ανεξαρτησία του Κοσόβου (διότι αυτή η πρώτη σερβική επαρχία είναι «αναπόσπαστο τμήμα» της, «ταυτότητα» της, «ψυχή» της κ.λπ.).

Όμως κάτι αλλάζει. Η Σερβία, πριν από λίγες ημέρες δέχτηκε ένα Ψήφισμα του ΟΗΕ χωρίς προηγούμενο για το Κόσοβο. Στο Ψήφισμα καλούνται το Βελιγράδι και η Πρίστινα να αρχίσουν διάλογο χωρίς –προσέξτε, χωρίς– η Σερβία να θέτει ως προϋπόθεση το πολιτικό στάτους του Κοσόβου.

«Ο διάλογος καθαυτός είναι παράγοντας ειρήνης, ασφάλειας και σταθεροποίησης στην περιοχή». Αυτή και άλλες παρόμοιες διατυπώ-

REUTERS

Τα Βαλκάνια μετά τη βαρβαρότητα

σεις περιλαμβάνει το Ψήφισμα. Αλλά η φράση που μέτρησε για τη Σερβία είναι η εξής: «Ο διάλογος Βελιγραδίου - Πρίστινας θα βελτιώσει τη ζωή των πληθυσμών και θα βοηθήσει την πρόοδο της πορείας τους προς την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Το Βελιγράδι ενδιαφέρεται απολύτως για την ευρωπαϊκή προοπτική του και σ' αυτή την προοπτική δεν θέλει να παρεμβάλει εμπόδια.

Σημειώστε ότι ο Σέρβος στρατηγός Μλάντιτς –ο δήμιος της Σρεμπρένιτσα–, καταζητούμενος από τα μέσα του '90 από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για τα εγκλήματα στην πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY), βρίσκεται, ως φαίνεται, στη Σερβία και παραμένει ασύλληπτος. Σάμπως το άλλο άνθος, ο Κάρατζιτς, τι έκανε μέχρι τη σύλληψή του πρόπερσι; Στο Βελιγράδι ήταν, εκεί ζούσε μια χαρά με άλλη ταυτότητα και έδινε διαλέξεις εναλλακτικής ιατρικής...

Όστόσο, υπάρχει και ακόμη ένας λόγος που έκανε τη Σερβία να δεχτεί το Ψήφισμα του ΟΗΕ. Δηλαδή να αρχίσει διάλογο με το Κόσοβο, αφήνοντας κατά μέρος το θέμα της ανεξαρτητοποίησής του.

Οι Σέρβοι, όσο και αν δεν το παραδέχονται ευθέως, στο βάθος το ξέρουν πολύ καλά. Η πολιτική ηγεσία τους το γνωρίζει ακόμη καλύτερα. Το Κόσοβο έχει χαθεί για τη Σερβία οριστικά. Ποτέ δεν θα ξαναγίνει η νότια επαρχία της. Αυτή η ιστορία έκλεισε και δεν ανοίγει ξανά.

Το Κόσοβο χάθηκε για τη Σερβία, επειδή ακριβώς η Σερβία, με τη λαμπρή πολιτική του μεγάλου ηγέτη Μιλόσεβιτς –με τους διωγμούς, τις εθνικές εκκαθαρίσεις, τις λοιπές σφαγές– ουσιαστικά έκανε τα πάντα για να το χάσει. Επειτα από όλες αυτές τις φρικαλεότητες, η Σερβία δεν έχει καν το ηθικό δικαίωμα να ζητά «επιστροφή» του Κοσόβου.

Τι να θυμηθεί κανείς; Οτι οι σερβικές δυνάμεις σκότωναν τους Κοσοβάρους και, για να κρύψουν τα «ίχνη», φόρτωναν τους νεκρούς σε φορτηγά-ψυγεία και τους μετέφεραν στη Σερβία; Οτι μόνο στο στρατόπεδο της Μπαταϊνίτσα, πολύ κοντά στο Βελιγράδι, έχουν βρεθεί σε ομαδικό τάφο 800 (!) Κοσοβάρους;

Τι να θυμηθεί κανείς; Οτι ένα φορτηγό-ψυγείο γεμάτο σκοτωμένους Κοσοβάρους το έριξε ο οδηγός στον Δούναβη και, καθώς εκείνο άνοιξε, ήρθε στην επιφάνεια το μακάβριο περιεχόμενό του; Οτι και ο Ζόραν Τζίντζιτς, ο (μετέπειτα δολοφονηθείς) Σέρβος πρωθυπουργός, είχε καταδικάσει τα σερβικά εγκλήματα στο Κόσοβο;

Η επέμβαση του ΝΑΤΟ στο Κόσοβο και τη Σερβία –επέμβαση που τόσο καταδίκασαν όλες οι πλευρές στην Ελλάδα– δεν ήρθε έτσι ξαφνικά, δίχως λόγο και αφορμή. Οι σερβικές δυνάμεις δεν είχαν πάει στο Κόσοβο για να μαζέψουν μαργαρίτες... Επιπλέον, είχε προηγηθεί η φρίκη της Βοσνίας (μια ολόκληρη χώρα μετατράπηκε σε πεδίο γενοκτονίας και γέμισε ομαδικούς τάφους). Αυτό δεν μπορούσε να επιτραπεί ξανά.

Το Κόσοβο το έχουν αναγνωρίσει εβδομήντα χώρες έως τώρα. Ευτυχώς, η Σερβία αρχίζει να καταλαβαίνει. Και να προσαρμόζεται σιγά σιγά. Η Ελλάδα, που από την αρχή ήταν εκτός τόπου και χρόνου –μιλοσεβιτικότερη του Μιλόσεβιτς–, δυσκολεύεται λίγο παραπάνω.

Υ.Γ. Στη Γερμανία οι «Πράσινοι» καλπάζουν. Το ποσοστό τους σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα φθάνει το 24% (!), όσο δηλαδή και οι Σοσιαλδημοκράτες. Η άνοδός τους δεν είναι τυχαία. Οι Γερμανοί «Πράσινοι» από καιρό έχουν αφήσει πίσω τους τα «αντι-εξουσιαστικά» απολιθώματα.

Δ και Τ, όπως οι Δικοί μας Τσιγγάνοι;

Μεγάλη αγριάδα. Αναφέρομαι στις μαζικές απελάσεις Τσιγγάνων, στις οποίες έχει προχωρήσει και συνεχίζει η γαλλική κυβέρνηση. Σάλος. Κατακραυγή. Καταδίκη της Γαλλίας από τις Βρυξέλλες με ιδιαίτερα σκληρή γλώσσα. Αυτή η... «πολιτική» (προσθέστε και άλλα εισαγωγικά παρακαλώ) είναι πρώτα από όλα αντίθετη με την ίδια την ιστορία της χώρας. Και, πάντως, η γαλλική κυβέρνηση, στοχοποιώντας τους Τσιγγάνους, ξεπέρασε την κόκκινη γραμμή. Εξαίρετα. Η εν λόγω «πολιτική» παραβιάζει, επι-

πλέον, το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Συγκεκριμένα, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 19/1) απαγορεύει τις απελάσεις και ορίζει ότι όλοι οι πολίτες της Ένωσης είναι ελεύθεροι να εγκαθίστανται και να εργάζονται στις χώρες-μέλη. Οι Τσιγγάνοι που απελαύνει μαζικά η Γαλλία έφθασαν εκεί από τις χώρες τους, Ρουμανία κυρίως και Βουλγαρία

–αμφότερες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης–, όπου ήταν επίσης στόχος διακρίσεων και ρατσιστικών επιθέσεων. Τσιγγάνοι, παντού ανειθύμτοι. Μην το ξεχνάμε. Και το χειρότερο. Ο κόσμος συνθίζει τους διωγμούς πληθυσμιακών ομάδων. Θυμάστε; Στη δεκαετία του '90 το κλίμα ήταν διαφορετικό. Τότε, υπήρχαν πανευρωπαϊκές καμπάνιες επίσημες, με τη στήριξη υπουργείων Παιδείας, με σύνθημα «Όλοι ίσοι, Όλοι διαφορετικοί». Τότε, το '90, ουδεμία ευρωπαϊκή κυβέρνηση θα αποτολούσε να πράξει αυτό που διαπράττει τώρα η γαλλική. Να προσθέσω όμως κάτι. Ακούω, δεξιά κι αριστερά, σχόλια του τύπου «Ντροπή στη Γαλλία» ή «Ντροπή στον Σαρκοζί». Δεν ακούω όμως λέξη για το τι συμβαίνει εδώ, στην Ελλάδα, με τους δικούς μας, τους Έλληνες Τσιγγάνους. Για τις άθλιες συνθήκες στους συνοικισμούς-γκέτο. Για τον διαχρονικό αποκλεισμό των παιδιών τους από την εκπαίδευση. Για το ότι δεν τους θέλουμε δίπλα μας. Σωστή, λοιπόν, η κριτική στη γαλλική κυβέρνηση, αλλά **ας μην κρυβόμαστε πίσω από τη ντροπή του Σαρκοζί.**

ΕΥΡΩΠΗ-EUROPE-EVROPA

Ούτε στην Κούβα

◆◆◆ Δεν θα απομείνει τίποτα όρθιο σε αυτό τον κόσμο; Πάει και ο σοσιαλιστικός παράδεισος της Καραϊβικής. Πάει η Κούβα. Η ομολογία χρεοκοπίας του καθεστώτος ήρθε από τα πιο επίσημα χείλη. Πριν από λίγες ημέρες. Ο Φιντέλ Κάστρο –ο πάντα «Lider Maximo»–, σε συνέντευξή του στον διακεκριμένο δημοσιογράφο Τζέφρι Γκόλντμπεργκ του αμερικανικού περιοδικού «The Atlantic», το παραδέχτηκε για πρώτη φορά και χωρίς περιστροφές είπε: «Το κουβανικό μοντέλο δεν λειτουργεί πια ούτε καν για εμάς στην Κούβα».

◆◆◆ Για φαντάσου. Πολύ συγκινητικό. Ο Φιντέλ Κάστρο πήρε την εξουσία το 1959 στο όνομα της Κουβανικής Επανάστασης, την κράτησε πενήντα ολόκληρα χρόνια, έκανε ό,τι έκανε και, όταν αρρώστησε σοβαρά

προ τετραετίας, την παρέδωσε στον αδελφό του Ραούλ. Μια οικογενειακή δικτατορία ολοκληρωτικού τύπου.

◆◆◆ Και τώρα, τώρα που η εξαθλίωση στο «κόκκινο νησί» έχει φτάσει στο μη περαιτέρω, ο αδελφός Φιντέλ ομολογεί την αποτυχία του καθεστώτος που ο ίδιος εγκαθίδρυσε. Χρειαζόταν όμως να περάσει μισός αιώνας μέχρι να το καταλάβει; Τέτοιος κυνισμός.

◆◆◆ Η τραγωδία της Κούβας: από τη δικτατορία του μισητού στρατηγού Μπατίστα στο ολοκληρωτικό καθεστώς Κάστρο. Η τυραννία αλλάζει πρόσωπο, η διαφθορά παραμένει. Ενα από τα επιτεύγματα του α λα Κάστρο κομμουνισμού; Στην Κούβα σήμερα, η πορνεία και άλλες υπηρεσίες προς τουρίστες και ντόπιους πλησιάζουν αίσιας τα επίπεδα της εποχής Μπατίστα. Θλίψη μαύρη.

Στην Ελλάδα, τον ολοκληρωτισμό τον καταδικάζουμε μόνο στη ναζιστική ή φασιστική εκδοχή του· όχι όμως και στην κομμουνιστική. Δεν το επιτρέπει η περιρρέουσα ατμόσφαιρα. Τα σταλινικά κριτήρια, απροκαλύπτα (βλέπε Περισσός) ή φτιασιδωμένα, ανθούν και θάλλουν. Δεν είναι τυχαίο ότι όταν έπεσε το Τείχος του Βερολίνου, όλος ο κόσμος πανηγύριζε, όχι όμως εμείς. Ούτε, λοιπόν, είναι περίεργο ότι το καθεστώς Κάστρο –ακόμη και σ' αυτό το έσχατο στάδιο– έχει πολλούς Έλληνες υποστηρικτές· σίγουρα περισσότερους από όσους μέσα στην Κούβα. Όμως τώρα, που ο αδελφός Φιντέλ πέταξε τη χειροβομβίδα; Τι θα κάνουν, αναρωτιέμαι, οι εν Ελλάδι υποστηρικτές του; Μήπως θα τον πουν «προδότη»;